

Grijs gedraaid!

Kamerata Zuid *speelt met klassiek*
december 2021

Gerard van Maasakkers
Andrew Greenwood
Stichting Stoute Schoenen

Kijk voor meer informatie op
www.kameratazuid.nl

© Kamerata Zuid

Publieksonderzoek Grijs Gedraaid

Een onderzoek naar het bezoek, de beleving en ervaring van bezoekers van de concertreeks

HET **pon** | **telos**

Publieksonderzoek Grijs Gedraaid

Een onderzoek naar het bezoek, de beleving en ervaring van bezoekers van de concertreeks

Bo Broers MSc
Sophie de Jong MSc MA

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van

Auteurs

B. Broers MSc

S. de Jong MSc MA

Datum

februari 2022

© 2022 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Het publiek van <i>Grijs Gedraaid</i>	3
2.1	Samenstelling van het publiek	3
2.2	Cultuurbezoek en -beoefening voorafgaand aan bezoek aan <i>Grijs Gedraaid</i>	5
2.3	Beweegredenen voor bezoek aan <i>Grijs Gedraaid</i>	6
3	Waardering van het programma	7
3.1	Gebruikte communicatiekanalen	7
3.2	Waardering	8
3.3	Belemmeringen bij bezoek aan <i>Grijs Gedraaid</i>	10
4	Interpersoonlijk contact en vervolg(-programma)	11
4.1	Contact hebben en houden	11
4.2	Kunst en cultuur ná <i>Grijs Gedraaid</i>	13
5	Reflectie	15

1 Inleiding

Aanleiding

De coronacrisis zorgt ervoor dat een aantal maatschappelijke problemen onder het vergrootglas komen te liggen, waaronder eenzaamheid, vergrijzing en het hieraan gelinkte grotere beroep op de gezondheidszorg. Kunst en cultuur kan een bijdrage leveren aan het verminderen van deze problematieken. Onderzoek toont namelijk aan dat kunst- en cultuurparticipatie onder ouderen een positief effect heeft op lichamelijke en geestelijke gezondheid. Met haar project *Grijs Gedraaid* beoogt Kamerata Zuid om middels kunst en cultuur een bijdrage te leveren aan het verminderen van deze maatschappelijke problematieken. Doel is om ouderen een mooie muzikale en creatieve middag te bezorgen, eenzame ouderen te bereiken en met elkaar in contact te brengen en talentontwikkeling en participatie te stimuleren. *Grijs Gedraaid* bestaat uit een concert, ontmoetingsmogelijkheden en een kunstworkshop van Stichting Stoute Schoenen na afloop. Aansluitend hierop wordt een follow-uptraject aangeboden, waarbij men zich in kan schrijven voor bijvoorbeeld een programma van vier workshops door Stichting Stoute Schoenen en Stichting Switch2Move of voor aanbod van andere (lokale) culturele organisaties.

Onderzoeksvraag

Kamerata Zuid ontwikkelt dit project als pilot in Brabant, met de ambitie om het in 2022 landelijk uit te rollen. Om deze ambitie waar te maken is het van belang om inzicht te krijgen in de impact van het project. Met andere woorden: wat brengt het project bij de doelgroep teweeg en worden de beoogde maatschappelijke doelstellingen van het project behaald? Met dit onderzoek achterhalen we bij de doelgroep wat de samenstelling van het publiek is en wat de activiteiten van *Grijs Gedraaid* bij hen teweeg heeft gebracht. Dit publieksonderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

- a. Wat is de samenstelling van het publiek die de activiteiten van *Grijs Gedraaid* bezoeken?
- b. Hoe waarderen zij de verschillende activiteiten? Wat heeft het bij hen teweeg gebracht?
- c. Zijn zij bereid om deel te nemen aan de follow-up activiteiten?
- d. Hebben de bezoekers nieuwe contacten opgedaan?
- e. Wat zijn de drijfveren van hun bezoek?
- f. Wat zijn eventuele belemmeringen rondom het bezoek (bijvoorbeeld vervoer)?
- g. Via welke kanalen zijn zij bij *Grijs Gedraaid* terecht gekomen?

Context/corona

De concertreeks *Grijs Gedraaid*, en daarmee ook dit publieksonderzoek, vond plaats in coronatijd. Als resultaat hiervan zijn zes van de negen concerten geannuleerd en is de publiekscapaciteit per zaal naar beneden bijgesteld naar maximaal 200 bezoekers, omdat anderhalve meter afstand houden tussen bezoekers verplicht was. Daarnaast was een van de doelstellingen van het programma om gelegenheid te bieden aan de bezoekers om elkaar te ontmoeten, onder andere door de dansworkshop en de kunstworkshop in de foyer van het theater. Wegens de coronamaatregelen vonden deze workshops nu in de theaterzaal geplaatst en met onderlinge afstand plaats.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 tot en met 5 worden de resultaten van het onderzoek per onderwerp weergegeven in figuren en tabellen met daarbij een korte beschrijving. In hoofdstuk 6 reflecteren we op de belangrijkste bevindingen.

De 'n' bij een figuur of tabel geeft het aantal bezoekers weer dat de vraag daadwerkelijk heeft ingevuld. Door afrondingsverschillen komt het totaal in een tabel niet altijd exact op 100% uit maar soms op 99% en soms op 101%.

Onderzoeksverantwoording, betrouwbaarheid en representativiteit

De dataverzameling voor dit onderzoek vond plaats tijdens de drie middagen in 2021 waarop *Grijs Gedraaid* plaats kon vinden: op 7 december (Roosendaal), 12 december (Tilburg) en 14 december (Waalwijk). In totaal waren er tijdens deze drie middagen 428 bezoekers, waarvan 36 bezoekers met vrijkaarten. Deze laatste groep behoort niet tot de doelgroep¹, waardoor we uitkomen op een **totaal van 392 bezoekers**. Alle bezoekers kregen na afloop van het programma een schriftelijke vragenlijst uitgereikt. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in **237 ingevulde vragenlijsten**, wat een respons betekent van 60%.

De spreiding van de 237 respondenten is als volgt: 37% van de vragenlijsten is in Roosendaal ingevuld, 30% in Tilburg en 33% in Waalwijk.

Hoewel er een hoog responspercentage van 60% gerealiseerd is, moeten dit onderzoek als een verkenning beschouwd worden. De totale respons van 237 personen is namelijk te laag om te ontdekken of er onder verschillende publieksgroepen anders geantwoord wordt: de subgroepen worden al snel te klein. De getoonde statistieken zijn dan ook beschrijvend van aard. Er kunnen op basis van deze onderzoeksresultaten geen uitspraken gedaan worden over de totale populatie van ouderen of potentiële bezoekers van toekomstige programma's van Kamerata Zuid.

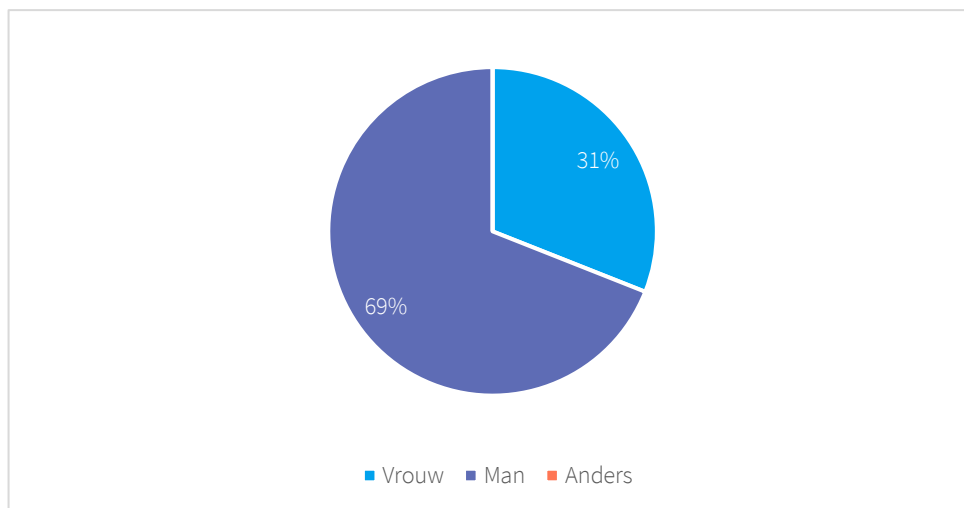
¹ Dit betreft vrijkaartjes aan bijvoorbeeld relaties van de artiesten

2 Het publiek van *Grijs Gedraaid*

Wie is het publiek van *Grijs Gedraaid*? Wat is hun leeftijd, waar komen zij vandaan? Bezoeken zij regelmatig cultuur? Beoefenen zij zelf? Wat zijn hun beweegredenen om *Grijs Gedraaid* te bezoeken? In dit hoofdstuk brengen we het publiek in beeld.

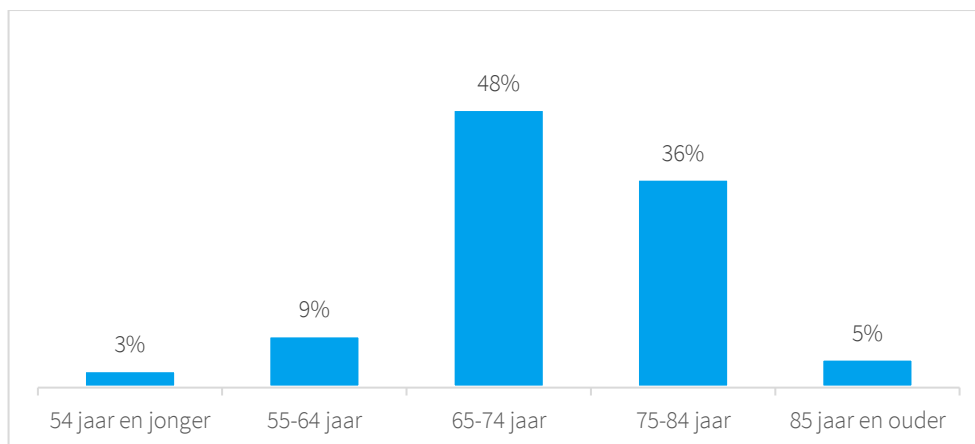
2.1 Samenstelling van het publiek

Figuur 1 Geslacht (n=198)

Bij de drie uitvoeringen van *Grijs Gedraaid* bestond het publiek meer uit mannen dan uit vrouwen: 31% van de bezoekers was vrouw, tegenover de 69% van het publiek dat man was.

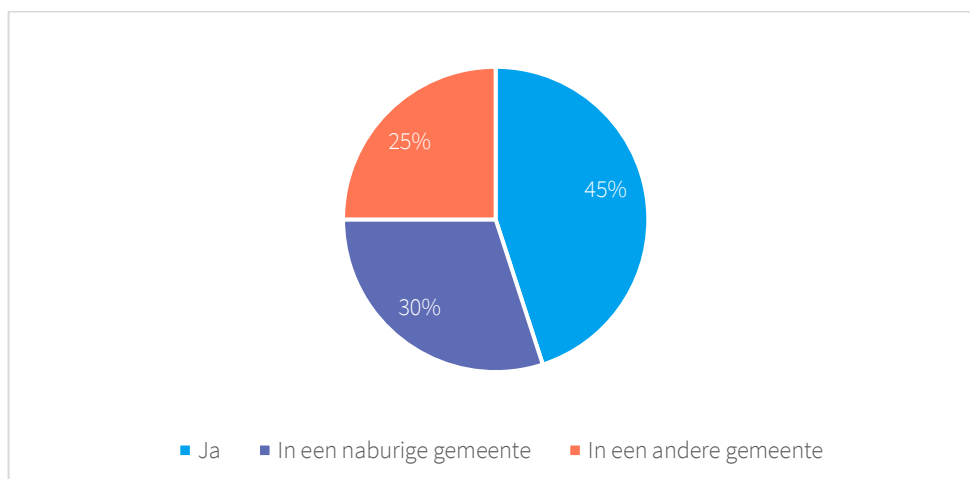
Figuur 2 Leeftijd (n=195)

Bijna de helft van het publiek van *Grijs Gedraaid* bestaan uit mensen in de leeftijd van 65 tot 74 jaar. Iets meer dan een derde van het publiek bevindt zich in de leeftijdsgroep van 75 tot 84 jaar. De gemiddelde leeftijd van de bezoekers is 73 jaar.

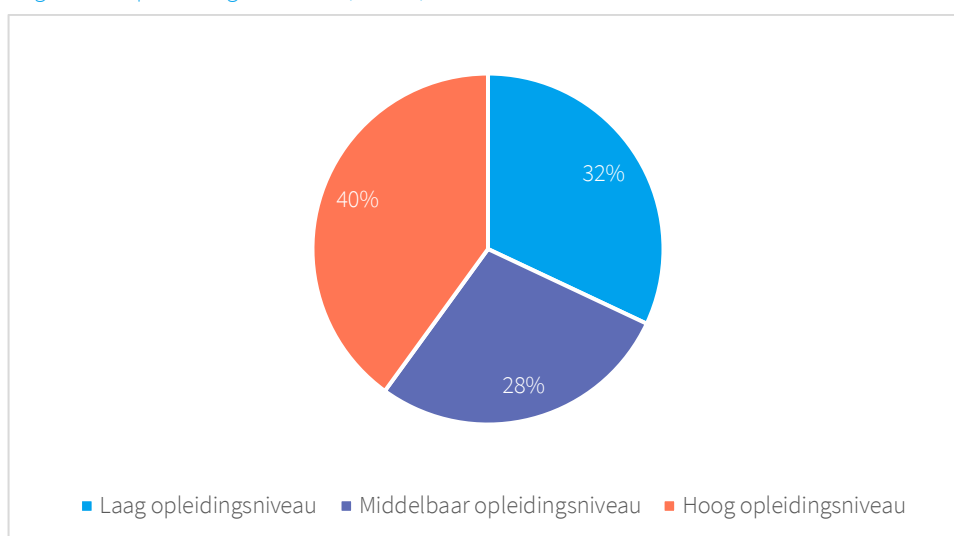

Figuur 3 Woont u in de gemeente waar u *Grijs Gedraaid* bezoekt? (n=194)

Er is veel diversiteit in de herkomstgemeente van de bezoekers. 45% van de bezoekers woont in dezelfde gemeente als het bezochte theater, 30% woont in een naburige gemeente en 25% woont in een andere gemeente. Deze laatste groep laat zodoende behoorlijk wat reisbereidheid zien.

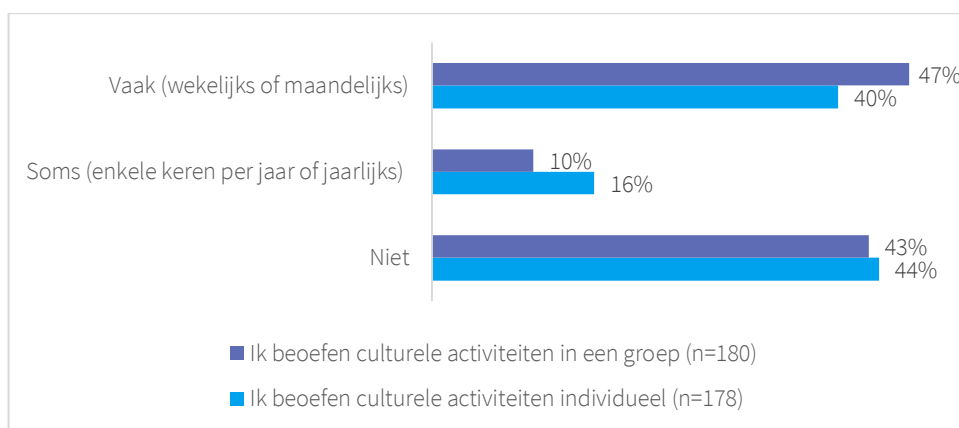
Figuur 4 Opleidingsniveau (n=186)

Naast diversiteit in waar bezoekers vandaan komen, is er ook een diversiteit te zien in opleidingsniveau. Er hebben iets meer hoger opgeleiden (40%) dan middelbaar (38%) en lager opgeleiden (32%) *Grijs Gedraaid* bezocht, maar groot zijn deze verschillen niet.

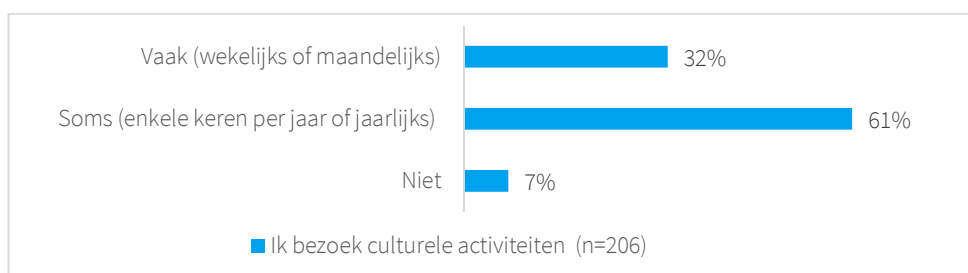
2.2 Cultuurbezoek en -beoefening voorafgaand aan bezoek aan *Grijs Gedraaid*

Figuur 5 Los van het bezoek aan *Grijs Gedraaid*: Doet u normaal gesproken in uw vrije tijd (niet in coronatijd) aan culturele en kunstzinnige activiteiten? - beoefening²

In figuur 5 is te zien dat het publiek op het gebied van cultuurbeoefening zich op twee uitersten van het spectrum lijkt te bevinden – enerzijds is er een grote groep die vaak (wekelijks of maandelijks) culturele activiteiten beoefent, anderzijds is er een grote groep die aangeeft geen culturele activiteiten te beoefenen. *Grijs Gedraaid* lijkt met haar bijbehorende workshops voor een groot deel van het publiek een van de weinige keren te zijn waarop zij cultuur beoefenen.

Figuur 6 Los van het bezoek aan *Grijs Gedraaid*: Doet u normaal gesproken in uw vrije tijd (niet in coronatijd) aan culturele en kunstzinnige activiteiten?- bezoek³

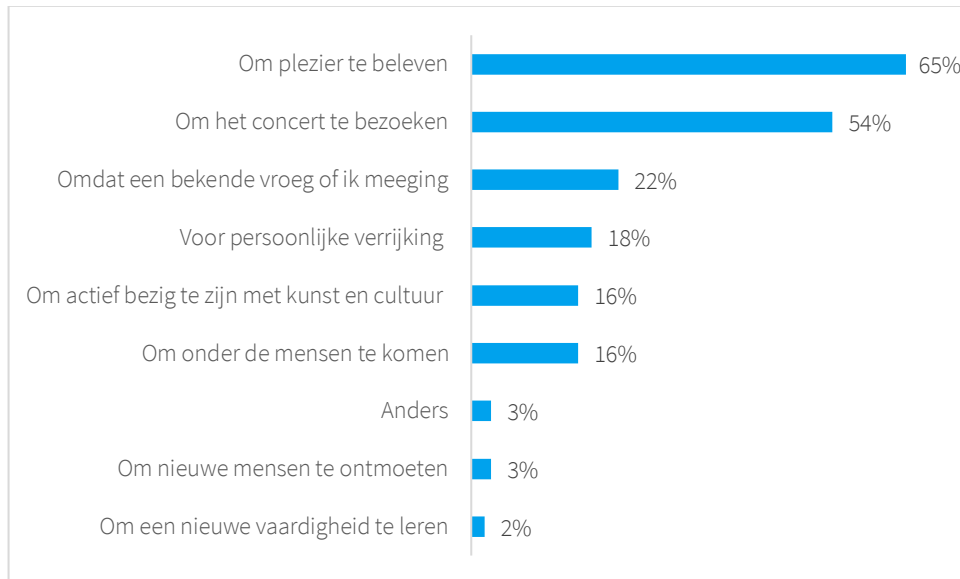
93% van het publiek van *Grijs Gedraaid* bezoekt in meer of mindere mate cultuur in een jaar. Het grootste deel van hen bezoekt incidenteel (61%). Toch geeft bijna een derde van het publiek aan vaak kunst en cultuur te bezoeken.

² bijvoorbeeld tekenen, schilderen, muziek maken, dansen, bloemschikken

³ bijvoorbeeld tentoonstelling, musical, concert, bioscoop, kunst- en cultuurroute, erfgoed

2.3 Bewegredenen voor bezoek aan *Grijs Gedraaid*

Figuur 7 Wat zijn redenen geweest voor uw bezoek aan *Grijs Gedraaid*?
Meerdere antwoorden mogelijk (n=213)

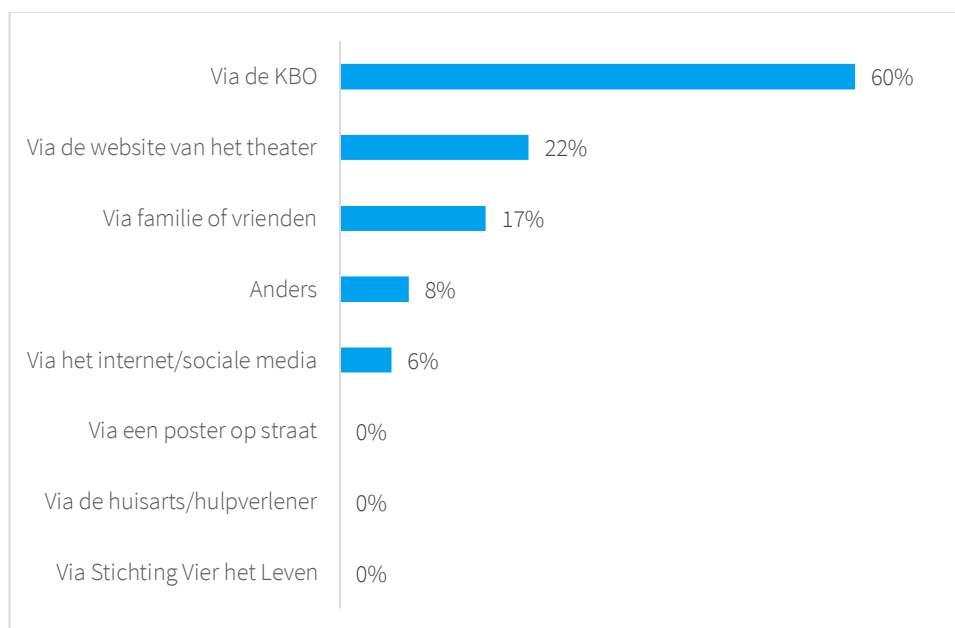
Het publiek van *Grijs Gedraaid* komt vooral om plezier te beleven en omdat zij graag het concert willen bezoeken. Iets meer dan een vijfde van de bezoekers geeft aan te komen omdat een bekende het vroeg. Het publiek lijkt niet met de intentie gekomen te zijn om nieuwe mensen te ontmoeten. Toch geeft een deel (16%) aan dat zij een bezoek hebben gebracht om onder de mensen te komen. Bezoekers die een andere reden ingevuld hebben, geven met name aan dat zij *Grijs Gedraaid* bezochten omdat zij fan zijn van Gerard van Maasakkers. Het aantrekken van en communiceren met een onder de doelgroep bekende naam lijkt een belangrijke factor te zijn. Daarnaast had een aantal respondenten een kaartje cadeau gekregen.

3 Waardering van het programma

In dit hoofdstuk kijken we naar de gebruikte communicatiemiddelen en de waardering van het publiek voor de verschillende onderdelen van Grijs Gedraaid. Ook kijken we naar eventuele belemmeringen die het publiek heeft ervaren om te komen.

3.1 Gebruikte communicatiekanalen

Figuur 8 Via welke kanalen bent u bekend geraakt met *Grijs Gedraaid*?
Meerdere antwoorden mogelijk (n=186)

Het publiek is vooral via drie communicatiekanalen bekend geraakt met *Grijs Gedraaid*. Met stip op één staat de communicatie via KBO. De website van het theater en via familie of vrienden zijn twee andere belangrijke bronnen van (naams-)bekendheid. Bezoekers die ingevuld hebben dat zij via andere bronnen dan de genoemde kanalen bekend zijn geraakt met Grijs Gedraaid, noemen nog een diversiteit aan bronnen. Van deze antwoorden wordt de krant het meest genoemd, gevolgd door BN De Stem en via de samenwerkingspartners Switch2Move en Andrew Greenfield. Dat er via Stichting Vier het Leven geen bezoekers bekend zijn geraakt met *Grijs Gedraaid* is in lijn der verwachtingen, omdat de samenwerking met deze stichting tijdens het traject gestaakt is door de coronamaatregelen.

3.2 Waardering

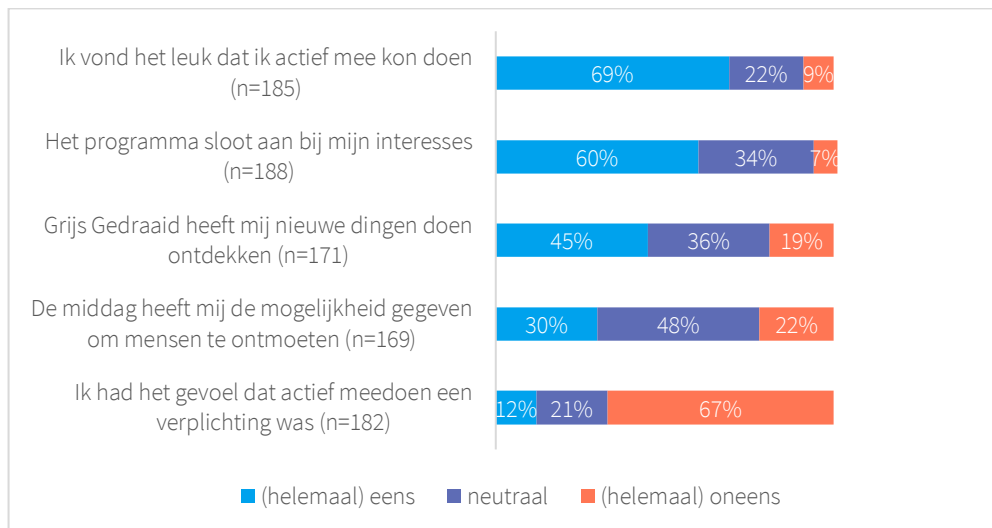
Tabel 1 Kunt u met een rapportcijfer aangeven wat u in het algemeen vond van de verschillende onderdelen van *Grijs Gedraaid*? 10 staat voor heel positief, 1 staat voor heel negatief

We zien aanzienlijke verschillen tussen de gemiddelde rapportcijfers die het publiek geeft voor de verschillende onderdelen van *Grijs Gedraaid*. Met name het concert van Kamerata Zuid en Gerard van Maasakkers springt er aan de bovenkant uit. Bij het interpreteren hiervan is het belangrijk om in het achterhoofd te houden dat veel bezoekers voor het concert kwamen, en een deel specifiek fan was van Gerard van Maasakkers. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met het feit dat de workshops in een andere vorm plaatsvonden dan vooraf bedacht (geplaceerd in de theaterzaal in plaats van in de foyer).

Ook is het publiek aan de hand van een aantal stellingen gevraagd wat *Grijs Gedraaid* bij hen teweeg heeft gebracht.

Figuur 9 In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen?

Het actieve element van het programma wordt gewaardeerd: Ruim tweederde van het publiek vond het leuk om actief mee te kunnen doen. Ongeveer evenveel bezoekers geven dan ook aan dat het actief meedoen voor hen **niet** aanvoelde als een verplichting. Voor 60% van de bezoekers sloot het programma aan bij hun interesses. Iets minder dan de helft van het publiek geeft aan dat *Grijs Gedraaid* hen nieuwe dingen heeft doen ontdekken.

Er is wat verdeeldheid te zien rondom de stelling over een gevoel van verplichting rondom actief meedoen. Veel mensen hebben de stimulans tot actief (mee) cultuur beoefenen niet als verplichtend ervaren, maar toch heeft 1 op de 10 bezoekers wel dit gevoel gehad. Tot slot is te zien dat 30% van de bezoekers ervaart dat er de mogelijkheid is gegeven om mensen te ontmoeten tijdens *Grijs Gedraaid*

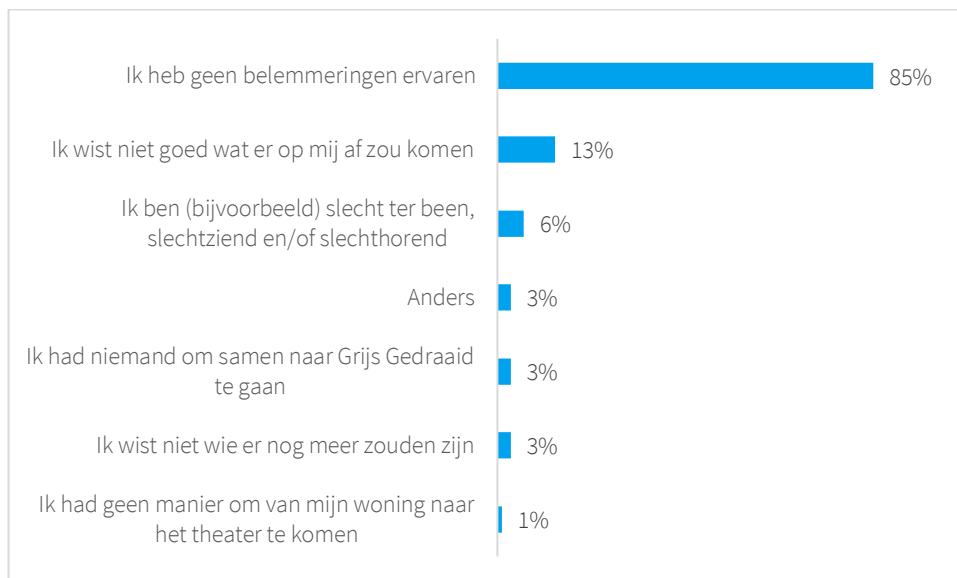
De bezoekers is ook gevraagd wat zij het leukste vonden van de middag in een open vraag: Wat verwachten zij dat hen het meest zal bijblijven? Veel van hen benoemen hierbij allerlei muzikale aspecten. Met name het optreden van Gerard van Maasakkers wordt vaak genoemd – eerder zagen we al dat het publiek voor een deel bestaat uit mensen die voor een concert van Gerard van Maasakkers naar *Grijs Gedraaid* zijn gekomen. In dit verband wordt ook met name de combinatie van Gerard van Maasakkers en Kamerata Zuid geprezen. Regelmatig gebeurt dit in bewoordingen als “Gerard van Maasakkers klonk goed in combinatie met het strijkorkest” of “Gerard van Maasakkers met ondersteuning van het orkest”, wat nog meer onderstreept in hoeverre men een concert van Gerard van Maasakkers verwachtte. Tevens legt dit het belang van een ‘publiekstrekker’ op het affiche bloot. Sommigen hadden dan ook meer muziek verwacht, of specifiek, meer (oude) liedjes van Gerard van Maasakkers.

Kamerata Zuid op zichzelf wordt ook benoemd als een gewaardeerd aspect van de middag, waarbij de jeugdigheid van het orkest als verfrissend ervaren wordt. Ook de voortdurende wisselwerking van het orkest met de verschillende workshops wordt als prettig ervaren. De dansworkshop, daarop voortbouwend, wordt ook een aantal keer benoemd, in combinatie met woorden als ‘vernieuwend’ en ‘gezellig’. De creatieve workshop wordt minder vaak genoemd.

Tot slot vindt een groot aantal respondenten het totaalpakket hetgeen dat de middag memorabel maakt. De combinatie van de verschillende kunstdisciplines en het meenemen van het publiek hierin wordt als verfrissend en verrassend ervaren. Daarnaast prijst men de sfeer (“lekker Brabants”), vond men het een ontspannende middag of vond men het überhaupt fijn om weer in een theater te zijn. Een enkeling geeft hierbij aan dat de algemeen geldende coronamaatregelen tijdens de middag diegene bij zullen blijven.

3.3 Belemmeringen bij bezoek aan *Grijs Gedraaid*

Figuur 10 Wat zijn voor u lastige aspecten geweest bij uw bezoek aan *Grijs Gedraaid*? (n=190)

Het overgrote deel van het publiek heeft geen belemmeringen ervaren bij hun bezoek aan *Grijs Gedraaid*. Mensen die wél een belemmering ervaren hebben, geven met name aan dat onzekerheid over wat ze konden verwachten een lastig aspect was. Daarnaast was 6% van het publiek bijvoorbeeld slecht ter been, slechtziend en/of slechthorend. Bezoekers die aangaven andere lastige aspecten te ervaren, gaven met name aan dat dit corona-gerelateerd was (bijvoorbeeld moeilijkheden met de QR-code van de CoronaCheck-app, of dat de afstandsregels ook golden voor toiletbezoek).

Bezoekers die belemmeringen ervaren, geven met name aan dat behulpzaam personeel van het theater hen geholpen heeft. Enkelen geven aan dat zij een chauffeur hebben gevonden, of dat zij instanties geraadpleegd hebben om hulp voor hun bezoek aan te vragen.

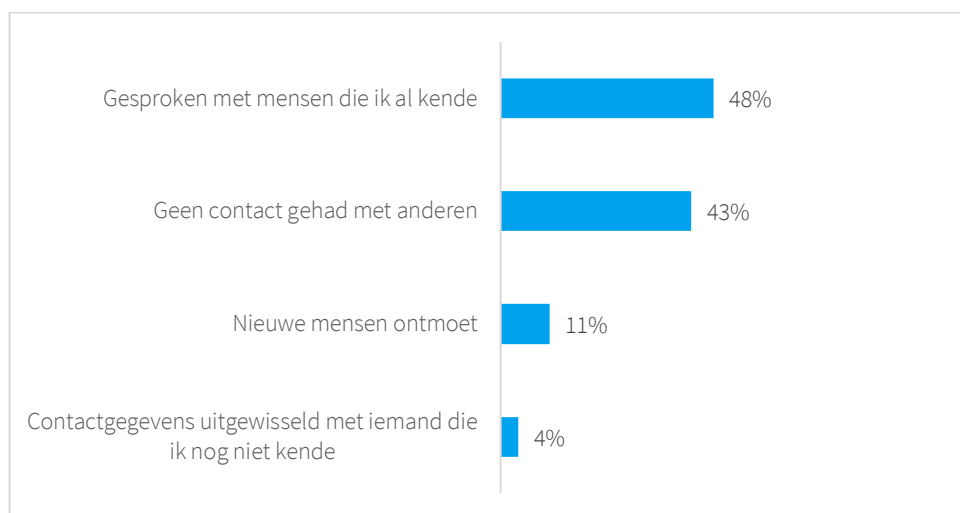
Een kanttekening hierbij is dat mensen die belemmeringen ervaren geen bezoek hebben gebracht aan *Grijs Gedraaid* en dus niet bevraagd zijn in dit onderzoek. We weten dus niet of er potentieel publiek is die belemmeringen ervaren om te bezoeken.

4 Interpersoonlijk contact en vervolg(-programma)

In dit hoofdstuk gaan we in op de sociale component van het programma: heeft men (nieuwe) contacten gemaakt tijdens de middag? En doen zij mee aan de vervolgactiviteiten? Gaat men naar aanleiding van deze middag vaker cultuur bezoeken of beoefenen?. Hierbij is het wederom belangrijk om mee te wegen dat de coronamaatregelen ervoor zorgden dat contactmogelijkheden niet of nauwelijks gefaciliteerd konden worden zoals vooraf bedacht. Aangezien alle bezoekers op hun plek (en op afstand van elkaar) moesten blijven zitten, werd het ontmoeten van nieuwe mensen bemoeilijkt.

4.1 Contact hebben en houden

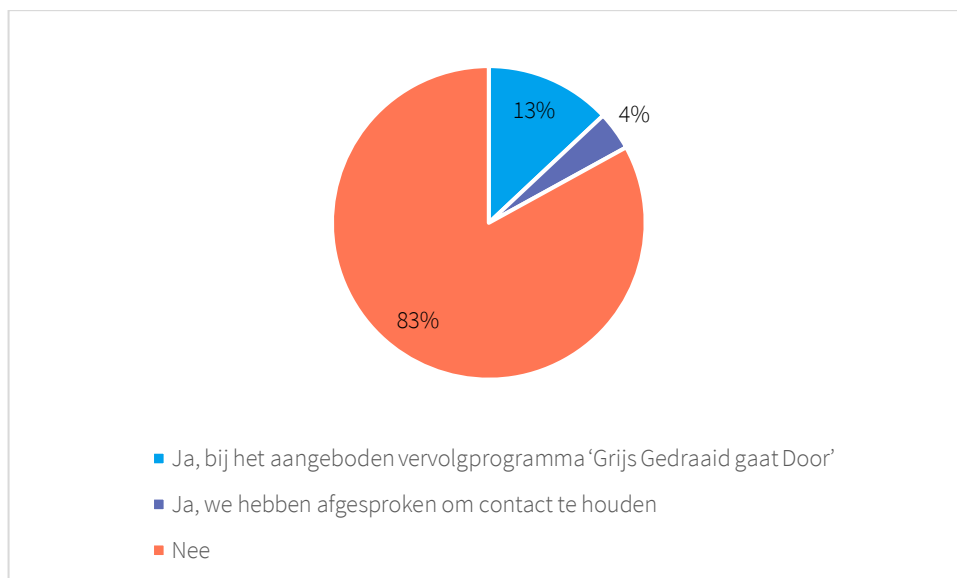
Figuur 11 Kunt u aangeven welke van onderstaande stellingen op u van toepassing zijn? Ik heb vandaag... Meerdere antwoorden mogelijk (n=181)

Bijna de helft van het publiek heeft gesproken met mensen die zij al kenden. Dit strookt met de eerdere bevinding dat relatief veel mensen *Grijs Gedraaid* bezocht hebben nadat anderen gevraagd hadden of zij mee wilden gaan. Ondanks de coronamaatregelen geeft 11% van het publiek aan nieuwe mensen te hebben ontmoet en heeft 4% van de bezoekers ook daadwerkelijk contactgegevens uitgewisseld met mensen die zij nog niet kenden.

Figuur 12 Indien u bij de vorige vraag aangegeven heeft nieuwe mensen te hebben ontmoet: verwacht u dat u een of meerdere van deze personen later nog eens zult ontmoeten? (n=83)

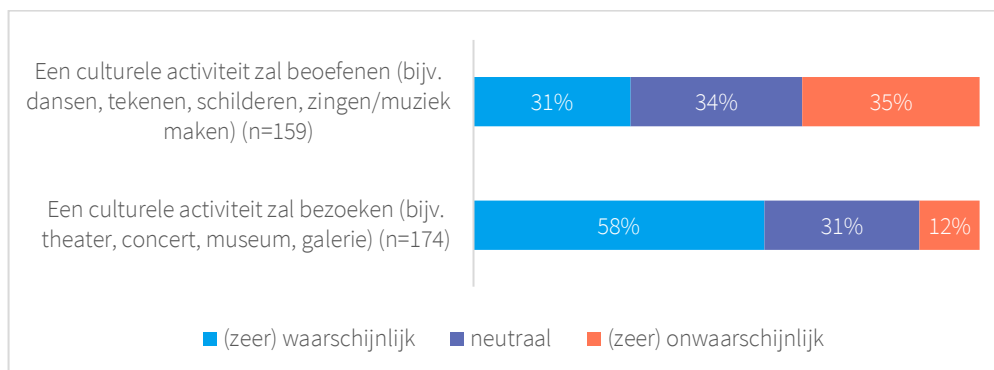
Het merendeel van de bezoekers die eerder aangaven nieuwe mensen te hebben ontmoet, verwacht niet dat ze deze personen later nog eens zullen ontmoeten. Wanneer men wel verwacht anderen nog eens te treffen, verwachten zij dat dit met name bij het vervolgprogramma zal zijn. Dit percentage is niet hoog (13%) en gaat om 11 personen, maar het is wel een indicator voor dat het vervolgprogramma leefde onder de aanwezigen, en mogelijk een dankbaar onderwerp van gesprek was.

De respondenten is ook gevraagd naar wat zij nodig zouden hebben om de opgedane contacten om te zetten in contacten voor de lange termijn. Weinig mensen hebben deze vraag ingevuld. Dit kan komen doordat niet veel mensen contacten opgedaan hebben, mede vanwege de geldende coronamaatregelen. Sommigen gebruiken deze open vraag om hun teleurstelling over de invloed van de coronacrisis op het programma en de contactmogelijkheden te uiten. Enkele handvatten die genoemd worden zijn het organiseren van een nazit-activiteit, om te praten, maar mogelijk ook met zaken als tafelspelen (zoals sjoelen) of meer dansen. Langer de mogelijkheid krijgen om met de nieuwe mensen contact te leggen zou een ander helpen. Deze twee suggesties waren reeds deel van het originele plan. Tot slot geeft een respondent aan dat contacten onderhouden beter zou gaan wanneer de eigen gezondheid beter was.

4.2 Kunst en cultuur ná *Grijs Gedraaid*

Het is ook interessant om te zien of bezoekers inschatten dat zij verwachten vaker cultuur zullen bezoeken of beoefenen, naar aanleiding van hun bezoek aan *Grijs Gedraaid*.

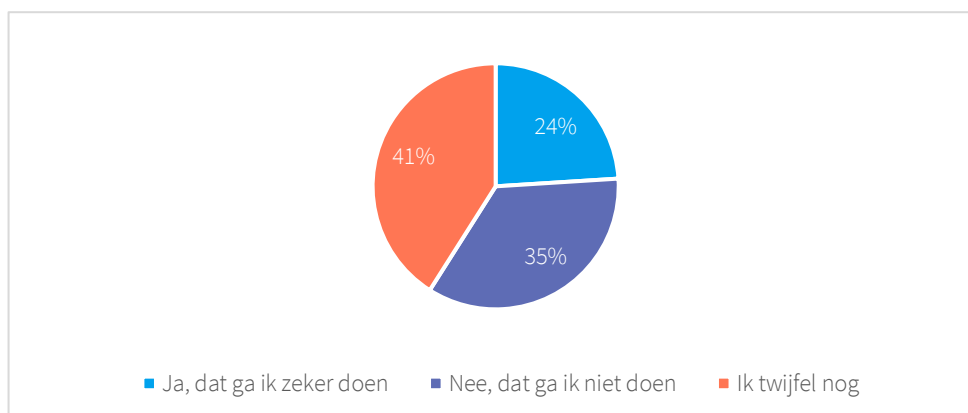
Figuur 13 Hoe waarschijnlijk is het dat u, naar aanleiding van uw bezoek aan *Grijs Gedraaid*, vaker...

Grijs Gedraaid lijkt de interesse in cultuurbezoek bij de doelgroep te hebben aangewakkerd: Meer dan de helft (58%) van de bezoekers verwacht naar aanleiding van *Grijs Gedraaid* vaker een culturele activiteit te gaan bezoeken. Dit percentage ligt lager voor het beoefenen van culturele activiteiten – Bijna een derde van het publiek verwacht dit vaker te gaan doen.

Wanneer we de verwachtingen over toekomstig cultuurbezoek afzetten tegen of zij vóór hun bezoek aan *Grijs Gedraaid* ook al veel cultuur bezoeken, zien we dat 67% van de bezoekers die incidenteel cultuur bezochten, na hun bezoek aan *Grijs Gedraaid* verwachten dit vaker te doen. Opvallend is dat bezoekers hun toekomstige cultuurbeoefening anders inschatten dan hun cultuurbezoek: mensen die al vaak cultuur beoefenen lijkt het waarschijnlijker dat zij dit vaker zullen doen, maar mensen die nu nooit cultuur beoefenen lijkt het onwaarschijnlijker dat zij dit vaker zullen doen naar aanleiding van hun bezoek aan *Grijs Gedraaid*.

Figuur 14 Bent u van plan om deel te nemen aan het aangeboden vervolgprogramma 'Grijs Gedraaid gaat Door' van Stichting Stoute Schoenen of Stichting Switch2Move? (n=188)

Bijna een kwart van de bezoekers heeft de intentie om deel te nemen aan het vervolgprogramma 'Grijs Gedraaid gaat Door'. 35% weet nu al dat zij dit niet zullen doen, een grote groep (41%) twijfelt nog over deelname.

Inmiddels is bekend dat 90 personen (23% van de bezoekers) zich heeft aangemeld voor het vervolgprogramma, wat strookt met het percentage personen dat aangaf zich zeker aan te melden.

5 Reflectie

In dit afsluitende hoofdstuk zetten we de meest opvallende bevindingen en aandachtspunten op een rij.

- Het belang van het verbinden van een ‘regionale’ held zoals Gerard van Maasakkers in Brabant aan het programma zien we op verschillende plekken in het onderzoek terugkomen. Van Maasakkers lijkt onder de doelgroep een bekende naam te zijn en één van de voornaamste redenen om *Grijs Gedraaid* te bezoeken.
- Ondanks de coronamaatregelen zien we dat mensen contact hebben gehad met anderen tijdens het bezoek. Gezien de maatregelen weinig contacten toelieten is de indruk dat er wel nieuwe contacten zijn gelegd. Het vervolgprogramma *Grijs Gedraaid gaat door* lijkt voor de bezoekers gelegenheid te bieden om elkaar nog eens te ontmoeten.
- De workshop-elementen komen nog niet heel sterk naar boven in de ervaring en beleving van het publiek. Wellicht is dit toe te schrijven aan de coronamaatregelen, anderzijds zou het ook kunnen dat een groot deel van het publiek *Grijs Gedraaid* voornamelijk bezocht voor Gerard van Maasakkers in combinatie met Kamerata Zuid.
- *Grijs Gedraaid* bereikt een divers publiek, waaronder een groep die normaal gesproken geen cultuur beoefent en een groep die alleen incidenteel cultuur bezoekt. Zodoende lijkt *Grijs Gedraaid* effectief in het bereiken van de doelstelling om cultuurparticipatie onder ouderen te stimuleren.
- *Grijs Gedraaid* lijkt de interesse in cultuurbezoek bij de doelgroep te hebben aangewakkerd: mensen die aangaven voorafgaand aan *Grijs Gedraaid* incidenteel kunst en cultuur te bezoeken verwachten dit vaker te gaan doen. Dit geldt niet voor cultuurbeoefening. Er lijkt wel behoorlijk wat enthousiasme te zijn om te beoefenen door deel te nemen aan het follow-up traject: bijna een kwart van de respondenten geeft aan de intentie te hebben om zich hiervoor aan te melden. Inmiddels is bekend dat 90 personen (een kwart van het totale publiek) zich heeft aangemeld.
- Het partnerschap met de KBO lijkt zijn vruchten af te werpen: een groot deel van het publiek is via de KBO bekend geraakt met *Grijs Gedraaid*. We zien ook dat een deel van het publiek uit een andere gemeente komt dan het theater (niet naburig). Daarbij heeft men weinig belemmeringen ervaren bij het (vervoer naar het) bezoek. Dit zou mogelijk ook verklaard kunnen worden doordat de KBO betrokken was.
- De reisbereidheid van de bezoekers valt op – een kwart van de bezoekers kwam van verder dan een omliggende gemeente van het theater. Dit lijkt te onderstrepen dat het programma bijzonder was, dan wel niet vaak in de regio wordt georganiseerd. Daarnaast kan het ook zo zijn dat het verbinden van een grote naam (zoals Gerard van Maasakkers) en de samenwerking met KBO hieraan bijgedragen heeft – bewonderaar zijn van een artiest overstijgt gemeentegrenzen, en de KBO is juist ook op regioniveau nadrukkelijk actief.

HET **pon | telos**

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

HET
pon | telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl